

รายงานการประชุม

คณะกรรมการราชทัณฑ์ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑

เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เวลา ๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ นาฬิกา
ณ ห้องประชุมกระทรวงยุติธรรม ๑ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๙
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ

ผู้มาประชุม

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม	ประธานกรรมการ
พลอากาศเอกประจิน จั่นตอง	
๒. ปลัดกระทรวงยุติธรรม	รองประธานกรรมการ
ศาสตราจารย์พิเศษวิศิษฎ์ วิศิษฎ์สรอรรถ	
๓. ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	กรรมการ
นายปัญญา กางกรณ์ (ผู้แทน)	
ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย	
๔. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
นายศักดิ์ชัย แต่งฮ่อ (ผู้แทน)	
รองอธิบดีกรมการปกครอง ฝ่ายความมั่นคง	
๕. ปลัดกระทรวงแรงงาน	กรรมการ
นายสมเกียรติ บุญทอง (ผู้แทน)	
ผู้ตรวจราชการกระทรวงแรงงาน	
๖. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
นายกฤตชัย อรุณรัตน์ (ผู้แทน)	
เลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	
๗. ปลัดกระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
นายแพทย์พรเพชร ปัญญาปิยะกุล (ผู้แทน)	
รองผู้อำนวยการกองบริหารการสาธารณสุข	
๘. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	กรรมการ
พลตำรวจเอก กวี สุภานันท์ (ผู้แทน)	
ที่ปรึกษา (สบ ๑๐)	
๙. เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม	กรรมการ
นายศุภกิจ แย้มประชา (ผู้แทน)	
ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ประจำสำนักประธานศาลฎีกา	
๑๐. อัยการสูงสุด	กรรมการ
นายเข้มชัย ชุตินวงศ์	

๑๑.เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	กรรมการ
นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ	
๑๒.พลตำรวจเอก วันชัย ศรีนวลนัต	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๓.รองศาสตราจารย์ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๔.นายนิติ จิตสว่าง	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๕.นายไพฑูรย์ สว่างกมล	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๖.นางวลี ธรรมโกสิทธิ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๗.รองศาสตราจารย์อภิญญา เวชยชัย	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๘.อธิบดีกรมราชทัณฑ์	กรรมการและเลขานุการ
พันตำรวจเอก ณัฏฐ์ เศรษฐนันท์	
๑๙.รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายบริหาร	ผู้ช่วยเลขานุการ
นายอายุตม์ สินธพพันธุ์	

ผู้ไม่มาประชุม

๑. นายเผ่าทอง ทองเจือ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	ติดภารกิจ
๒. รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายปฏิบัติการ	ผู้ช่วยเลขานุการ	ติดราชการ
นายธวัชชัย ชัยวัฒน์		

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายกิตติพัฒน์ เดชะพหล	รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายวิชาการ
๒. นายกฤษ กระจ่างทิพย์	ผู้บัญชาการเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร
๓. นางชฎาพร รักษาทรัพย์	ผู้อำนวยการพัฒนสถานหญิงกลาง
๔. นายวุฒิชัย เจนวิริยะกุล	ผู้อำนวยการพัฒนสถานบำบัดพิเศษกลาง
๕. นายโสภณ ยิ้มปรีชา	ผู้บัญชาการเรือนจำกลางบางขวาง
๖. นายณรงค์ศักดิ์ สมพัส	ผู้บัญชาการเรือนจำกลางคลองเปรม
๗. นางวรรณดี บัวภา	ผู้อำนวยการพัฒนสถานหญิงธนบุรี
๘. นายสมภพ รุจจนเวท	ผู้บัญชาการเรือนจำพิเศษธนบุรี
๙. นายวีระกิตติ หาญปริพรรณ์	ผู้อำนวยการพัฒนสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์
๑๐.นายสมภพ สังคุดแก้ว	ผู้บัญชาการเรือนจำพิเศษมีนบุรี
๑๑.นายกรีธา แก้วเทศ	ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดนนทบุรี
๑๒.นางสาวบุษบา เกตุอุดม	หัวหน้าผู้ตรวจราชการกรมราชทัณฑ์
๑๓.นางอาจารย์ ศรีสุนาครวั	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาพฤตินิสัย
๑๔.นางพัชรภรณ์ ศโรภาส	ผู้อำนวยการสำนักทัณฑปฏิบัติ
๑๕.นางอัมพร นิยมตรง	แทนผู้อำนวยการสำนักทัณฑวิทยา
๑๖.นางเสาวคนธ์ เจริญรักษ์	นักทัณฑวิทยาเชี่ยวชาญ
๑๗.นายไพรัตน์ ขมิ้นทูล	ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาข้าราชการราชทัณฑ์
๑๘.นางสาวจุฑารัตน์ จินตกานนท์	ผู้อำนวยการกองบริการทางการแพทย์
๑๙.นางสาวทิพารัตน์ โชติพิทยานนท์	ผู้อำนวยการกองคลัง
๒๐.นายเกษมศานต์ บุญญจินดา นิลวงศ์	ผู้อำนวยการกองแผนงาน

/๒๑. นายไพฑูรย์...

๒๑. นายไพฑูรย์ มงคลหัตถี	รักษาการผู้อำนวยการกองนิติการ
๒๒. นายมานพ ชมชื่น	เลขานุการกรม
๒๓. นางณิชนก ไตรรัตน์คุ้ม	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่
๒๔. นายมงคล จันทะจร	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
๒๕. นายอรรถสิทธิ์ ทองแสง	ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมสมรรถภาพร่างกายและจิตใจ
๒๖. นายสัญญา เต่าหิม	นิติกรชำนาญการพิเศษ
๒๗. นายพิสิทธิ์ ศรีวรรณันท์	นิติกรชำนาญการพิเศษ
๒๘. นางบุญพลอย ตูลาพันธุ์	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ
๒๙. นางสุพรรณนา วาอภัย	นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ
๓๐. นางสาวเรวดี จันทร์ปัทมานนท์	นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการ
๓๑. นายณนนาท คุ่มไพบูลย์	นักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการ
๓๒. นางสาวจันทรีทิมา อู่ยยะเสถียร	หัวหน้าฝ่ายยุทธศาสตร์ สำนักพัฒนาพหุตินิสัย
๓๓. นายเกียรติภูมิ จันทวัน	เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ
๓๔. นายจตุวัฒน์ แสงประทุม	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
๓๕. นางสาวภาสุรีย์ ดวงประทีป	นักพัฒนาวิทยาชำนาญการ
๓๖. นายณัฐวิทย์ ภัทรกุลวนิชย์	นักพัฒนาวิทยาปฏิบัติการ
๓๗. นายธนรัตน์ มังคุด	นักพัฒนาวิทยาปฏิบัติการ
๓๘. นางสาวสุริยาพร เอกอนันท์กุล	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ
๓๙. นางสาวณธรา ฐิติธราดล	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ
๔๐. นายณรงค์รัฐ โรจนวิสุทธินันท์	นักพัฒนาวิทยาปฏิบัติการ
๔๑. นางสาวพัชรสดา ชุตติกุล	นักพัฒนาวิทยาปฏิบัติการ
๔๒. นางสาวจิราพร แสงทอง	เจ้าพนักงานอบรมและฝึกวิชาชีพปฏิบัติงาน
๔๓. นายสิริภูมิ พักบ่อม	เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ปฏิบัติงาน
๔๔. นางสาวณิศา ย้อยแก้ว	นักวิชาการคอมพิวเตอร์
๔๕. นางสาวอุทัยวรรณ สุขเกษม	นิติกร
๔๖. นายสืบสกุล เทียนทองศิริ	พนักงานจ้างเหมาบริการ
๔๗. นางสาวนิชาภา กองทรัพย์โต	พนักงานจ้างเหมาบริการ
๔๘. นางสาวธัญญ์นรี จำปาทอง	พนักงานจ้างเหมาบริการ
๔๙. นางสาวชลธิชา ละอองทอง	พนักงานจ้างเหมาบริการ

เริ่มประชุม

เวลา ๙.๐๐ นาฬิกา

ระเบียบวาระที่ ๑

เรื่องประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.อ. ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการกล่าวเปิดการประชุม พร้อมขอบคุณคณะกรรมการราชทัณฑ์ที่ให้การเกียรติเข้าร่วมการประชุม และได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของงานราชทัณฑ์ที่มีต่อสังคม อันเป็นวาระสำคัญที่จะขอให้กรรมการทุกท่าน ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานของกระทรวงยุติธรรม และภารกิจของงานราชทัณฑ์

/อธิบดีกรม...

อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (พ.ต.อ. ณรัชต์ เศวตนันทน์) กรรมการและเลขานุการ กล่าวขอบคุณคณะกรรมการราชทัณฑ์และแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าการประชุมคณะกรรมการราชทัณฑ์ในครั้งนี้ นับเป็นครั้งแรกของการประชุมคณะกรรมการที่กำหนดขึ้นตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.๒๕๖๐

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องเพื่อทราบ

อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (พ.ต.อ. ณรัชต์ เศวตนันทน์) กรรมการและเลขานุการ รายงานให้ที่ประชุมทราบถึงบทบาทและการดำเนินงานต่าง ๆ ของกรมราชทัณฑ์ รวมถึงรายละเอียดเกี่ยวกับคณะกรรมการราชทัณฑ์ ดังนี้

๒.๑ บทบาทภารกิจของกรมราชทัณฑ์

กรมราชทัณฑ์ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ คือ “กรมราชทัณฑ์ เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ ในการควบคุม แก้ไข และพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง เพื่อคืนคนดี มีคุณค่า สู่อสังคม” โดยมีภารกิจหลักในการ ควบคุม และพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังตามหลักมาตรฐานสากล พัฒนาองค์กรให้มีสมรรถนะในการปฏิบัติงาน อย่างมืออาชีพ

สำหรับอำนาจหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์นั้น ประกอบด้วย ๑) ปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งตามกฎหมาย โดยดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการราชทัณฑ์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ๒) กำหนดแนวทางปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบายของกระทรวง หลักาษาญาวิทยาและหลักทัณฑวิทยา ตลอดจนข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับ ปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง และข้อเสนอแนะในเรื่องที่เกี่ยวข้องขององค์การสหประชาชาติ ๓) ดำเนินการเกี่ยวกับการ สวัสดิการและการสงเคราะห์แก่ผู้ต้องขัง และ ๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ ของกรม หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ปัจจุบัน กรมราชทัณฑ์มีเรือนจำทัณฑสถานทั่วประเทศ ๑๔๓ แห่ง แบ่งออกเป็น ๑) การบริหารราชการส่วนกลาง ได้แก่ เรือนจำกลาง ๓๓ แห่ง เรือนจำพิเศษ ๔ แห่ง ทัณฑสถาน ๒๔ แห่ง สถานกักกัน ๑ แห่ง และสถานกักขัง ๕ แห่ง และ ๒) การบริหารราชการส่วนภูมิภาค ได้แก่ เรือนจำจังหวัด ๕๐ แห่ง และเรือนจำอำเภอ ๒๖ แห่ง

จำนวนประชากรผู้ต้องขังในความดูแลของกรมราชทัณฑ์ มีอัตราเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งนี้ ในปี ๒๕๕๘ และปี ๒๕๕๙ ได้มีการพระราชทานอภัยโทษรวม ๓ ครั้ง จึงทำให้จำนวนผู้ต้องขังลดลงมา แต่อย่างไรก็ดี ข้อมูล ณ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ กรมราชทัณฑ์มีจำนวนผู้ต้องขังสูงถึง ๓๓๐,๗๔๔ คน ถือว่า เกินกว่าความจุมาตรฐาน ซึ่งรองรับได้เพียง ๑๑๒,๓๔๘ คน จึงเป็นปัญหาที่กรมราชทัณฑ์ต้องบริหารจัดการ ต่อไป อนึ่ง ผู้ต้องขังจำนวน ๓๓๐,๗๗๔ คนนั้น สามารถแบ่งเป็น ผู้ต้องขังชาย ๒๘๖,๙๔๕ คน และ หญิง ๔๓,๘๒๙ คน โดยมีสถานะเป็นนักโทษเด็ดขาดร้อยละ ๘๐.๖๗๕ หรือจำนวน ๒๖๖,๘๔๖ คน และเป็นผู้ต้องขัง ระหว่างพิจารณาคดีอีกร้อยละ ๑๘.๗๗๙ หรือจำนวน ๖๒,๑๑๗ คน

มติที่ประชุม รับทราบ

๒.๒ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการราชทัณฑ์

คณะกรรมการราชทัณฑ์ มีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.๒๕๖๐ ดังนี้

/๑) กำหนด...

๑) กำหนดนโยบายและทิศทางในการบริหารงานราชทัณฑ์เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจด้านการราชทัณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานราชทัณฑ์ตามที่คณะรัฐมนตรีขอให้พิจารณา

๒) ให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งให้คำแนะนำแก่อธิบดีในการวางระเบียบกรมราชทัณฑ์

๓) ให้ความเห็นชอบกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

๔) กำหนดหรือเสนอแนะแนวทาง กลยุทธ์ และมาตรการในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานราชทัณฑ์ หรือการดำเนินการตามแผนการบริหารงานราชทัณฑ์ให้เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล รวมทั้งแนวทางในการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นคนดี การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยผู้ต้องขัง และการดูแลช่วยเหลือผู้ต้องขังหลังปล่อยเพื่อมิให้กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก และเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังและการดูแลช่วยเหลือผู้ต้องขังหลังปล่อยเพื่อพิจารณา

๕) กำหนดมาตรฐานการดำเนินการด้านต่าง ๆ ของเรือนจำให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้

๖) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

โดยคณะกรรมการราชทัณฑ์ชุดนี้ ประกอบไปด้วย พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานกรรมการ ศาสตราจารย์พิเศษวิศิษฎ์ วิศิษฎ์สรอรรถ ปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นรองประธานกรรมการ และกรรมการโดยตำแหน่ง ๙ ท่าน ได้แก่ นายวุฒิวัฒน์ เลิศเชาวสิทธิ์ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ นายฉัตรชัย พรหมเลิศ ปลัดกระทรวงมหาดไทย นายแพทย์เจษฎา โชคดำรงสุข ปลัดกระทรวงสาธารณสุข นายจรินทร์ จักกะพาก ปลัดกระทรวงแรงงาน นายการุณ สกุลประดิษฐ์ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ นายแพทย์เจษฎา โชคดำรงสุข ปลัดกระทรวงสาธารณสุข พลตำรวจเอก จักรทิพย์ ชัยจินดา ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ นายสรวิชญ์ เบญจกุล เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม นายเข้มชัย ยุติวงศ์ อัยการสูงสุด ซึ่งให้เกียรติมาประชุมด้วยตัวเอง และนางภริยา ศิริประเสริฐ เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ให้เกียรติมาเข้าร่วมประชุมในครั้งนี้เช่นกัน

นอกจากกรรมการโดยตำแหน่งแล้ว คณะกรรมการราชทัณฑ์ชุดนี้ ยังประกอบไปด้วย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีก ๗ ด้าน ด้านละ ๑ ท่าน ที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้แก่ พลตำรวจเอก วันชัย ศรีนวลนัต กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิติศาสตร์ นายเผ่าทอง ทองเจือ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านศาสนา ศิลปะ หรือวัฒนธรรม รองศาสตราจารย์ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านอาชีวศึกษา นายนันทิ จิตสว่าง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านทันตวิทยา นายไพฑูรย์ สว่างกมล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชน นางวัลลี ธรรมโกสิทธิ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยา รองศาสตราจารย์อภิญา เวชยชัย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการราชทัณฑ์

ในการนี้ ขออนุญาตแนะนำประวัติโดยสรุปของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่าน ดังนี้

๑) พลตำรวจเอก วันชัย ศรีนวลนัต กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิติศาสตร์ มีประวัติการทำงาน ได้แก่ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ปรึกษา (สบ.๑๐) ทำหน้าที่หัวหน้าทีปรึกษาด้านความมั่นคง (เทียบเท่ารองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ) ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (ทำหน้าที่งานกฎหมายและสอบสวน) ผู้บัญชาการประจำสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ทำหน้าที่งานกฎหมายและสอบสวน)

รองผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ผู้บังคับการกองคดี กรมตำรวจ
รองผู้บังคับการกองคดี กรมตำรวจ อาจารย์วิชากฎหมาย โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

ผลงานและประสบการณ์ที่สำคัญ ประกอบด้วย กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๒
(กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน) กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๘)
และอดีตกรรมการสภาที่ปรึกษาการราชทัณฑ์

๒) นายเผ่าทอง ทองเจือ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านศาสนา ศิลปะ หรือวัฒนธรรม
มีประวัติการทำงาน ได้แก่ คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อาจารย์คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และผู้ร่วมก่อตั้งนิทรรศน์
รัตนโกสินทร์

ผลงานและประสบการณ์ที่สำคัญ ประกอบด้วย การเป็นพิธีกรและวิทยากรที่ให้ความ
รู้เกี่ยวกับเรื่องประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมของไทยหลายรายการ เช่น คุณพระช่วย นอกจากนี้
ยังได้รับการยอมรับและยกย่องให้เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านผ้าไหมไทย

๓) รองศาสตราจารย์ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้าน
อาชญาวิทยา มีประวัติการทำงาน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ประจำหลักสูตรดุขภูมิจิตสาขาอาชญาวิทยา
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เคยเป็นประธานหลักสูตรดุขภูมิจิตสาขาอาชญา
วิทยาฯ (หลักสูตรพิเศษ) และประธานหลักสูตรดุขภูมิจิตสาขาอาชญาวิทยาการบริหารงานยุติธรรม
และสังคม คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล อาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาโท
สาขาอาชญาวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล

ผลงานและประสบการณ์ที่สำคัญ ประกอบด้วย การจัดทำโครงการวิจัยเกี่ยวกับ
อาชญาวิทยาและกระบวนการยุติธรรม อาทิ การประเมินเรือนจำต้นแบบตามข้อกำหนดกรุงเทพ โครงการ
พัฒนาพฤตินิสัย การศึกษาวิเคราะห์เพื่อนำแนวความคิดการทำให้ถูกกฎหมาย การไม่เอาโทษทางอาญา
และการลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติดมาใช้เพื่อการพัฒนา นโยบายยาเสพติด

๔) นายนที จิตสง่า กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านทัณฑวิทยา มีประวัติการทำงาน
ได้แก่ รองผู้อำนวยการสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) อธิบดีกรมราชทัณฑ์
อธิบดีกรมคุมประพฤติ รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านทัณฑวิทยา กรมราชทัณฑ์

ผลงานและประสบการณ์ที่สำคัญ ประกอบด้วย การปฏิบัติงานในตำแหน่ง
นักทัณฑวิทยา ๒๕ ปี ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญด้านทัณฑวิทยา ๓ ปี แต่งตำรา “หลักทัณฑวิทยา”
ในสถาบันศึกษาและหน่วยงานฝึกอบรมต่าง ๆ ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งรองอธิบดี และอธิบดีกรมราชทัณฑ์
กำกับดูแลสำนักทัณฑวิทยาและงานราชทัณฑ์ ๙ ปี

๕) นายไพฑูรย์ สว่างกมล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชน มีประวัติ
การทำงาน ได้แก่ ผู้ตรวจราชการกระทรวงยุติธรรม รองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ผู้อำนวยการ
สำนักงานคุ้มครองพยาน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ผู้อำนวยการศูนย์รับแจ้งข้อมูลทุจริตคอร์รัปชัน
และยาเสพติด สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ผลงานและประสบการณ์ที่สำคัญ ประกอบด้วย ที่ปรึกษาในคณะกรรมการเตรียม
ความพร้อมประเทศวาระแห่งชาติ: สิทธิมนุษยชนและการขับเคลื่อน Thailand ๔.๐ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
อนุกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติด้านการไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาท กรรมการร่างระเบียบ ปพข./

ปพท./ กกต. เกี่ยวกับสิทธิของผู้เสียหาย พยาน ผู้แจ้งเบาะแส ผู้ให้ข้อมูลการทุจริต อาจารย์พิเศษและวิทยากร บรรยายวิชาการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

๖) นางวลี ธรรมโกสิทธิ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยา มีประวัติการทำงาน ดังนี้ นักจิตวิทยาระดับเชี่ยวชาญ สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต หัวหน้าองค์กรจิตวิทยา สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต อดีตนายกสมาคมนักจิตวิทยาคลินิกไทย ๒ สมัย ปีพ.ศ. ๒๕๔๐ – ๒๕๔๓ ผลงานและประสบการณ์ที่สำคัญ ประกอบด้วย ประสบการณ์การปฏิบัติงานด้านนิติจิตวิทยา ประเมินภาวะสุขภาพจิตนักโทษประหาร ผู้ต้องขังที่ได้รับการอภัยโทษ การประเมินภาวะสุขภาพจิตผู้ต้องขังโดยใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยา งานวิจัยลักษณะบุคลิกภาพนักโทษประหารในเรือนจำกลางบางขวาง ดูแลโครงการพัฒนาระบบบริการสุขภาพจิตผู้ต้องขังจิตเวชในเรือนจำ และงานนิติจิตเวช

๗) รองศาสตราจารย์อภิญญา เวชยชัย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการราชทัณฑ์ มีประวัติการทำงาน ได้แก่ นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ปัจจุบัน) อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ สาขาการพัฒนาศักยภาพเยาวชนและครอบครัว คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณบดีคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง

ผลงานและประสบการณ์ที่สำคัญ ประกอบด้วย หัวหน้าโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โครงการวิจัยปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมและปรับกระบวนการทัศน์ของสังคมต่อผู้ต้องขังหญิง งานวิจัยภายใต้โครงการ กำลังใจในพระดำริพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา หัวหน้าโครงการ การศึกษาแนวทางการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิง: กระบวนการสร้างเสริม “กำลังใจ” และความเป็นมนุษย์ในกระบวนการยุติธรรม งานวิจัย ภายใต้โครงการกำลังใจ ในพระดำริ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงยุติธรรม

ทั้งนี้ คณะกรรมการราชทัณฑ์ชุดนี้ มีอธิบดีกรมราชทัณฑ์ เป็นกรรมการและเลขานุการ

มติที่ประชุม รับทราบ

๒.๓ การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ตามมาตรา ๘ ววรรคหนึ่ง (๔) แห่ง พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้ลงนามในประกาศกระทรวงยุติธรรม ลงวันที่ ๒๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑ แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการราชทัณฑ์ จำนวนเจ็ดคน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านต่างๆ

มติที่ประชุม รับทราบ

๒.๔ การกำหนดเบี้ยประชุมของกรรมการราชทัณฑ์

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบการกำหนดอัตราค่าเบี้ยประชุมและผลตอบแทนอื่นของ คณะกรรมการราชทัณฑ์และคณะอนุกรรมการ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ โดยให้คณะกรรมการราชทัณฑ์ ได้รับค่าเบี้ยประชุมเป็นรายครั้ง เฉพาะกรรมการที่มาประชุม ไม่เกิน ๑ ครั้งต่อเดือน โดยประธานได้ครั้งละ ๗,๕๐๐ บาท กรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ครั้งละ ๖,๐๐๐ บาท

/สำหรับคณะ...

สำหรับคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการราชทัณฑ์จะได้รับค่าเบี้ยประชุมเป็นรายครั้ง เฉพาะกรรมการที่มาประชุม ไม่เกิน ๑ ครั้งต่อเดือน โดยประธานกรรมการได้ครั้งละ ๓,๗๕๐ บาท และกรรมการ ครั้งละ ๓,๐๐๐ บาท

มติที่ประชุม

รับทราบ

๒.๕ กรอบนโยบายและทิศทางการบริหารงานราชทัณฑ์

กรอบนโยบาย “๓ ส ๗ ก” ในการบริหารกรมราชทัณฑ์ โดยหลัก ๓ ส เป็นนโยบายที่คิดขึ้นเพื่อตอบปัญหาสังคม ซึ่งได้แก่ ส.สะอาด ส.สุจริต ส.เสมอภาค โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ในมุมมองของสังคม และสำหรับนโยบาย ๗ ก ประกอบไปด้วย

๑) ก. กักขัง ควบคุม กักขัง

๒) ก. แก้ไข พัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังโดยยึดหลัก ๕ ก้าวอย่างแห่งการเปลี่ยนแปลงราชทัณฑ์

๓) ก. กฎหมาย ดำเนินงานโดยยึดหลักกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องและข้อกำหนดสากลต่างๆ

๔) ก. วางกรอบ เป็นการวางกรอบของผู้ต้องขังโดยไม่ให้มีพื้นที่สีเทา และอยู่ในความ

ควบคุมของผู้บังคับบัญชา

๕) ก. กลั่นกรอง วิเคราะห์และจำแนกแยกพวกผู้ต้องขัง

๖) ก. กำลังใจ ใช้หลักเมตตาธรรม โดยได้น้อมนำเอาโครงการกำลังใจในพระดำริพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา มาเป็น ก. กำลังใจ ทั้งนี้ พระบรมวงศานุวงศ์หลายพระองค์ได้มีพระเมตตาให้ความช่วยเหลือ ทั้งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ก็ได้ทรงเปิดห้องสมุดพร้อมปัญญา รวมไปถึงทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ก็ทรงสนับสนุนโครงการทูปิ่นมเบอร์วัน ซึ่งมีกระทรวงสาธารณสุขเป็นฝ่ายเลขานุการ

๗) ก. กลับตัว ผู้ต้องขังได้รับการแก้ไข กลับตนเป็นคนดี ไม่กระทำความผิดซ้ำอีก

มติที่ประชุม

รับทราบ

๒.๖ การประกาศเจตจำนงสุจริต ด้านคุณธรรมและด้านความโปร่งใสในการบริหารงานกรมราชทัณฑ์

กรมราชทัณฑ์ ได้กำหนดการบริหารงานตามนโยบายรัฐบาล กระทรวงยุติธรรม และสำนักงาน ป.ป.ช. ในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ จึงได้ออกประกาศกรมราชทัณฑ์ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๐ เพื่อให้เจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงาน

มติที่ประชุม

รับทราบ

๒.๗ การยกเลิกสินค้าฝากขายของเจ้าพนักงานเรือนจำ

ที่ผ่านมา กรมราชทัณฑ์มีระเบียบที่อนุญาตให้ครอบครัวของเจ้าหน้าที่นำสินค้ามาฝากขายให้กับผู้ต้องขังได้ แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อป้องกันผลประโยชน์ที่อาจขัดหรือแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุมผู้ต้องขัง หรือหมิ่นเหม่ต่อการผิดกฎหมายต่าง ๆ กรมราชทัณฑ์จึงได้ประกาศระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยร้านสงเคราะห์ผู้ต้องขัง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยยกเลิกการอนุญาตให้เรือนจำรับฝากสินค้าฝากขายจากครอบครัวเจ้าพนักงานเรือนจำ อีกทั้งเนื่องจากปัจจุบันเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ ณ เรือนจำ

/ทัณฑสถาน...

ทัศนสถานจะได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษของข้าราชการพลเรือน จำนวน ๖,๕๐๐ บาท ทุกเดือน และผู้ที่ทำงานครึ่งเวลาจะได้รับ ๓,๓๐๐ บาท จึงถือเป็นโอกาสอันดีที่จะยกเลิกเรื่องที่มีผลประโยชน์ทับซ้อนนี้ออก โดยมีกำหนดตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

มติที่ประชุม รับทราบ

๒.๘ การกำกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน

กรมราชทัณฑ์ได้มีหนังสือไปยังเรือนจำทัศนสถานทั่วประเทศ เพื่อกำชับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน ไม่มีการซ้อม ทรมาน หรือย่ำยีศักดิ์ศรีผู้ต้องขัง ซึ่งสอดคล้องกับอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและประติบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman and Degrading Treatment of Punishment – CAT) ที่ประเทศไทยเป็นภาคีร่วมอยู่ด้วย รวมไปถึงกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง (ICCPR) อีกทั้งเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ นายกรัฐมนตรีได้ประกาศวาระแห่งชาติ “สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand ๔.๐ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” กรมราชทัณฑ์จึงได้มีการออกหนังสือถึง ๒ ฉบับ เพื่อยืนยันให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชนสากล และแผนสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ ๓ ของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายวิชาการ (นายกิตติพัฒน์ เดชะพหล) ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า อนุบัญญัติที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการราชทัณฑ์มีจำนวนสามอนุบัญญัติ ซึ่งกฎหมาย กำหนดให้ต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการราชทัณฑ์ ได้แก่ ร่างกฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ร่างระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง พ.ศ. และร่างระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยการกำหนดความผิดอาญาที่ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจวินิจฉัยลงโทษฐานผิดวินัย

๓.๑ ร่างกฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายวิชาการ (นายกิตติพัฒน์ เดชะพหล) อธิบายถึงกระบวนการในการร่างกฎกระทรวงฉบับนี้ว่ากรมราชทัณฑ์ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่างอนุบัญญัติและเตรียมการดำเนินการตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ตั้งแต่พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ยังไม่ประกาศใช้ โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปลายปี ๒๕๕๙ มีประธานคณะกรรมการคือ นายวิทยา สุริยะวงศ์ รองปลัดกระทรวงยุติธรรม และในการดำเนินการร่างกฎกระทรวงนี้ กรมราชทัณฑ์ได้นำร่างเดิมที่ออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์และร่างกฎหมายใหม่ เนื่องจาก กฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ จะมีเนื้อหาซึ่งเขียนเป็นคู่มือการปฏิบัติงานส่วนหนึ่ง และคำมั่นสัญญากับสาธารณะ ตลอดจนผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมด ฉะนั้นกฎกระทรวงของกรมราชทัณฑ์จะมีความยาว และมีเนื้อหาหลายหมวด โดยกรมราชทัณฑ์ได้ปรับปรุงร่างกฎหมายด้วยการนำข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังฉบับปรับปรุง (ข้อกำหนดแมนเดลา) มาปรับใช้ในการร่างกฎหมาย ในหมวดเครื่องพันธนาการ การร้องทุกข์ การยื่นเรื่องราว ถวายฎีกา และการดำเนินการทางวินัย เช่น การขังเดี่ยวได้ไม่เกิน ๑๕ วัน เป็นต้น ดังนั้น การร่างอนุบัญญัติ

/ของกรม...

ของกรมราชทัณฑ์ จะพิจารณาจากมาตรฐานด้านสิทธิมนุษยชน และข้อกำหนดนานาชาติไปพร้อม ๆ กันอย่างละเอียดรอบคอบ

สำหรับกระบวนการในร่างกฎกระทรวง กรมราชทัณฑ์ยังได้มีนาร่างออกไปรับฟังความคิดเห็น จำนวน ๕ ครั้ง ทั้งในส่วนกลางและภาคต่าง ๆ แล้วนำความคิดเห็นมาประมวลในครั้งสุดท้ายที่กรุงเทพมหานคร โดยในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง กรมราชทัณฑ์ได้เชิญผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เข้าร่วมประชุมรับฟังด้วย

ในครั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้มีกฎกระทรวงทั้งสิ้น ๑๙ หมวด ๑๗๔ ข้อ โดยจะมี ๑๑ หมวดที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการราชทัณฑ์ คือ หมวด ๑ หมวด ๔ หมวด ๙ หมวด ๑๐ หมวด ๑๑ หมวด ๑๒ หมวด ๑๓ หมวด ๑๔ หมวด ๑๕ หมวด ๑๖ และหมวด ๑๗ ซึ่งการประชุมนี้จะนำเสนอทั้งหมด ๑๙ หมวด เพื่อขอคำแนะนำ และข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการราชทัณฑ์ เพื่อความสมบูรณ์ของร่างและจะได้นำไปใช้เพื่อประโยชน์ต่อประเทศชาติต่อไป

อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (พ.ต.อ. ณรัชต์ เศวตนันทน์) กรรมการและเลขานุการ ได้ยกตัวอย่างประเด็นที่น่าสนใจของกฎกระทรวง เช่น หมวด ๑ ข้อ ๕ ซึ่งได้เปิดโอกาสให้มีการคุมขังเฉพาะเวลาเฉพาะวัน ถือว่าเป็นแนวทางการดำเนินงานแบบใหม่ ที่จะพัฒนาไปสู่รูปแบบเรือนจำเอกชน (Private Prison) ซึ่งนานาอารยประเทศได้ใช้กัน อันเป็นนิมิตหมายใหม่ของวงการอาชญาวิทยาในการจัดระบบการบังคับโทษ ทั้งนี้ กระแสตอบรับจากสังคมยังคงเป็นโจทย์สำคัญ โดยจะต้องตั้งอนุกรรมการมาเพื่อศึกษาพิจารณาต่อไป

สำหรับหมวดเครื่องพันธนาการ กรมราชทัณฑ์ ยังคงประกาศใช้อยู่ หากแต่มีการปรับเปลี่ยนเงื่อนไขและเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ใช้ดุลยพินิจได้ เช่น ในกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นด้านการรักษาพยาบาล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.อ.อ. ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการขอให้คณะกรรมการราชทัณฑ์พิจารณาร่างกฎกระทรวงฉบับนี้และให้ข้อเสนอแนะเป็นรายหมวดไป

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายวิชาการ (นายกิตติพัฒน์ เดชะพหล) ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ และกฎหมายใหม่ จะเรียกชื่อขึ้นต้นเรือนจำทัณฑสถาน และเรือนจำชั่วคราว ว่าเรือนจำทั้งหมด โดยหน้าที่พิเศษของแต่ละเรือนจำ จะเป็นไปตามประกาศต่อไป และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจในการประกาศให้พื้นที่ใดเป็นที่คุมขัง

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านอาชญาวิทยา (รศ.ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด) ตั้งข้อสังเกตในส่วนของนิยาม “เรือนจำ” ว่าควรเพิ่มคำว่าสถานที่คุมขังด้วยหรือไม่ เพราะในร่างกฎกระทรวงมีการระบุคำว่าสถานที่คุมขังอยู่หลายครั้ง

หมวด ๑ มาตราการบังคับโทษด้วยวิธีการอื่นและการกำหนดสถานที่อื่นเป็นสถานที่คุมขัง

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายวิชาการ (นายกิตติพัฒน์ เดชะพหล) เรียนให้ที่ประชุมทราบว่า สำหรับมาตรการบังคับโทษด้วยวิธีการอื่นตามข้อ ๕ ผู้ต้องขังที่จะส่งตัวไปในสถานที่อื่นจะต้องมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กรมราชทัณฑ์กำหนดต่อไป โดยหมวดนี้ได้เปิดโอกาสให้มีการบังคับโทษในสถานที่อื่นนอกเรือนจำ ทั้งนี้ สอดคล้องกับมาตรา ๘๙/๑ และมาตรา ๘๙/๒ ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๐

อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (พ.ต.อ. ณรัชต์ เศวตนันทน์) กรรมการและเลขานุการกล่าวเสริมว่า กรมราชทัณฑ์มีอำนาจบริหารในการพักการลงโทษ ลดวันต้องโทษ การขอพระราชทานอภัยโทษเป็นรายกลุ่มหรือเฉพาะราย ซึ่งร่างกฎกระทรวงนี้จะเปิดโอกาสให้กรมราชทัณฑ์ใช้อำนาจบริหารรูปแบบใหม่ได้

/สำหรับการ...

สำหรับการร่างหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับมาตรการบังคับโทษด้วยวิธีการอื่นและการกำหนดสถานที่อื่นเป็นสถานที่คุมขังก็จะได้ออกความเห็นชอบจากทางฝ่ายบริหารก่อน

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมฯ ได้มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.อ. ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการตั้งข้อสังเกตถึงวิธีการปฏิบัติตามข้อ ๕ โดยต้องทำให้เกิดความชัดเจน ได้รับการยอมรับ เพื่อลดข้อกังขาของสังคมในการบังคับใช้มาตรการดังกล่าว

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิติศาสตร์ (พล.ต.อ. วันชัย ศรีนวลนัต) แสดงความเห็นเกี่ยวกับข้อ ๕ ในร่างกฎกระทรวงว่าผู้ใดจะมีอำนาจในการเปลี่ยนโทษตามคำพิพากษาของศาลเพื่อมาบังคับโทษตามรายละเอียดในข้อ ๕

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านอาชีวศึกษา (รศ.ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด) ให้ข้อแนะนำถึงการมีหลักเกณฑ์ที่กำหนดคุณสมบัติของผู้ต้องขังที่จะได้รับการคุมขังตามรายละเอียดในข้อ ๕

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการราชทัณฑ์ (รศ.อภิญญา เวชยชัย) เสนอแนะเกี่ยวกับการแบ่งอำนาจการบังคับโทษตามข้อ ๕ ออกเป็นสองระดับ ประกอบด้วย อำนาจในภาพรวมที่มาจากรัฐมนตรีหรือผู้ที่รัฐมนตรีมอบหมาย เพื่อพิจารณาการบังคับโทษแก่ผู้ต้องขังที่ศาลพิพากษาถึงที่สุดแล้ว และอำนาจในระดับผู้บัญชาการเรือนจำ ในการบังคับโทษกรณีที่เกิดข้อพิพาทขัดแย้งในเรือนจำ

นอกจากนี้ ยังตั้งข้อสังเกตถึงมาตรฐานการใช้มาตรการบังคับโทษตามข้อ ๕ ระหว่างผู้ต้องขังเพศชายและหญิง ในกรณีทำผิดคดีเหมือนกันจะบังคับโทษเหมือนกันหรือไม่ ซึ่งทางกรมราชทัณฑ์อาจแยกรายละเอียดการบังคับโทษทั้งกรณีผู้ต้องขังเพศชายและผู้ต้องขังเพศหญิงให้ชัดเจน

ผู้แทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข (นายแพทย์พรเพชร ปัญญปิยะกุล) กรรมการเสนอความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติในข้อ ๕ ว่าครอบคลุมในการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ในการติดตามผู้ต้องขังหรือไม่ ตลอดจนการใช้มาตรการการคุมขังวิธีอื่น ชุมชนรอบพื้นที่การควบคุมผู้ต้องขัง โดยเฉพาะผู้ต้องขังคดีทางเพศจะมีสิทธิรับรู้หรือไม่

ผู้แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย (นายศักดิ์ชัย แดงฮ่อ) กรรมการ กล่าวเสริมว่าร่างกฎกระทรวงนี้ เป็นการยกเลิกกฎกระทรวงฉบับเก่าทั้ง ๑๖ ฉบับ และประมวลขึ้นใหม่ และสำหรับมาตรการบังคับโทษตามข้อ ๕ ในวรรค ๒ ได้ระบุว่าการราชทัณฑ์มีหน้าที่ในการดำเนินการในส่วนหลักเกณฑ์และรายละเอียดต่อไป

ผู้แทนเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม (นายศุภกิจ แยมประชา) กรรมการแสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า ความในหมวด ๑ แห่งร่างกฎกระทรวงฉบับนี้ เป็นไปตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งระบุว่าการบังคับโทษด้วยวิธีการอื่นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในกฎกระทรวงโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ซึ่งหมายความว่าหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทุกอย่างต้องเขียนไว้ในกฎกระทรวงให้ชัดเจน โดยคณะกรรมการราชทัณฑ์ ต้องพิจารณาหลักเกณฑ์ร่วมกันเพื่อกำหนดในกฎกระทรวงต่อไป

เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ) กรรมการ ให้คำแนะนำในเรื่องการระบุหลักเกณฑ์เบื้องต้นเกี่ยวกับมาตรการการบังคับโทษในข้อ ๕ เพื่อให้สังคมมองเห็นภาพที่ชัดเจนขึ้นว่ามาตรการดังกล่าวมีผลกระทบต่อสิทธิบุคคลของผู้ต้องขังมากน้อยอย่างไร

/อัยการสูงสุด...

อัยการสูงสุด (นายเข้มชัย ชุตินวงศ์) กรรมการ กล่าวเสริมว่าตามวรรคท้ายของข้อ ๕ ได้มอบอำนาจให้กรมราชทัณฑ์เป็นผู้กำหนด โดยกรมราชทัณฑ์สามารถนำร่างหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องมาเสนอคณะกรรมการราชทัณฑ์เพื่อให้ความเห็นชอบต่อไปได้

สำหรับการบังคับใช้มาตรการดังกล่าว อาจสวนทางกับกระแสสังคมที่ยังไม่ไว้วางใจผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องระมัดระวังในการออกกฎระเบียบ หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สังคมรับได้ โดยกรมราชทัณฑ์อาจทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมสังคม ผู้ต้องขัง และภาคส่วนอื่น เพื่อปรับเปลี่ยนค่านิยมที่สังคมมีต่อผู้ต้องขังต่อไป นอกจากนี้ การร่างหลักเกณฑ์การบังคับโทษตามข้อ ๕ กรมราชทัณฑ์อาจพิจารณาร่างให้ครอบคลุมเพื่อให้เหมาะกับกลุ่มบุคคลที่หลากหลาย

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านทันตวิทยา (นายนิธิ จิตสว่าง) แสดงความเห็นในส่วนที่เกี่ยวกับข้อห่วงใยของสังคมต่อการดำเนินการตามข้อ ๕ หมวด ๑ ของกฎกระทรวงนี้ เป็นเรื่องที่ต้องจะต้องรับฟัง เพราะหากเทียบเคียงกับมาตรา ๘๙/๒ ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่จะเห็นว่า ตามมาตรา ๘๙/๒ เป็นการให้อำนาจศาลเป็นฝ่ายพิจารณา และจะต้องเป็นกรณีที่ ต้องจำมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม ดังนั้น การที่ฝ่ายบริหารจะมาดำเนินการเอง ตามมาตรา ๖ ของพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ออกหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในกฎกระทรวงในข้อ ๕ ที่ให้กรมราชทัณฑ์กำหนดนั้น จึงเป็นเรื่องที่จะต้องระมัดระวังเป็นอย่างยิ่ง

ผู้แทนปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (นายปัญญา กางกรณ) กรรมการ ตั้งข้อสังเกตถึงปัญหาการร่างหลักเกณฑ์มาตรการบังคับโทษตามข้อ ๕ ภายหลังการประกาศใช้กฎกระทรวง เพราะกฎกระทรวงจะมีผลบังคับใช้ถัดจากวันที่ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการบังคับใช้มาตรการดังกล่าว

อย่างไรก็ดี ในการออกกฎกระทรวงฉบับนี้ อาศัยอำนาจความพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ในหลายมาตรา โดยฝ่ายเลขานุการ ควรจะระบุในแต่ละหมวด แต่ละข้อในกฎกระทรวงว่าอาศัยอำนาจตามความในมาตราใดของพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐

นอกจากนี้ การพิจารณาหมวดอื่นในกฎกระทรวงซึ่งอยู่นอกเหนืออำนาจของคณะกรรมการ จะกระทำได้อหรือไม่

ผู้แทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข (นายแพทย์พรเพชร ปัญญาปิยะกุล) กรรมการ ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรการบังคับโทษและการสร้างความยอมรับจากสังคม กรมราชทัณฑ์จำเป็นต้องมีเครื่องมือ บุคลากร ตลอดจนความพร้อมเพื่อรองรับการดำเนินการตามมาตรการที่กำหนด ในกรณีการดำเนินโครงการของกระทรวงสาธารณสุข จะมีการทดลองระบบในบางพื้นที่ก่อนนำไปใช้จริง ซึ่งกรมราชทัณฑ์อาจนำประเด็นนี้ไปพิจารณาได้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.อ. ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการ ขอให้ฝ่ายเลขานุการ เชื่อมโยงในแต่ละประเด็น โดยต้องพิจารณาเรื่องการปฏิบัติและการสร้างยอมรับของสังคมควบคู่กันไป ตลอดจนพิจารณากรอบระยะเวลาที่ระบุในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

หมวด ๓ อาวุธและการใช้อาวุธ

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายวิชาการ (นายกิตติพัฒน์ เดชะพหล) ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า หมวด ๓ ได้ออกตามความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งมีรายละเอียดเพิ่มเติม คือ ประเภทตะบองโลหะและตะบองพลาสติกหรือโฟเบอร์ หรือทำจากวัสดุสังเคราะห์อื่นที่คล้ายกัน โดยในร่างกฎกระทรวงฉบับเก่าจะระบุเพียงประเภทไม้ตะบอง

/ประเด็นอภิปราย...

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมฯ ได้มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

ปลัดกระทรวงยุติธรรม (ศ.พิเศษวิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ) รองประธานกรรมการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเพิ่มเติมรายละเอียดประเภทอาชญากรรมอื่น ๆ ในหมวดดังกล่าว

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชน (นายไพฑูรย์ สว่างกมล) ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการใช้อาวุธปืนของเจ้าหน้าที่นอกเวลาการปฏิบัติงานในเรือนจำ โดยกรมราชทัณฑ์มีมาตรการหรือระเบียบที่จะดูแลเจ้าหน้าที่อย่างไร หรือมีระเบียบที่เกี่ยวกับการพกอาวุธปืนของเจ้าหน้าที่หรือไม่

ผู้แทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข (นายแพทย์พรเพชร ปัญญปิยะกุล) กรรมการตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการใช้อาวุธอื่น เช่น กระสุนยาง อาวุธปืนตาข่าย ว่าจะจัดอยู่ในประเภทอาวุธปืนตามความในหมวดนี้ได้หรือไม่

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.อ. ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการให้ฝ่ายเลขานุการการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับอาวุธและเครื่องมือรูปแบบใหม่และความเป็นไปได้ในการระบุดังในหมวดดังกล่าว

หมวด ๔ ระบบการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง การควบคุม การแยกคุมขัง และการย้ายผู้ต้องขัง

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายวิชาการ (นายกิตติพัฒน์ เดชะพหล) ได้เรียนให้ที่ประชุมทราบว่าความในหมวดนี้ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการราชทัณฑ์ โดยยังมีบางส่วนในหมวดนี้ที่ยังไม่ลงรายละเอียดในเรื่องหลักเกณฑ์ เช่น การจัดทำแผนการบังคับโทษของผู้ต้องขัง การจัดทำแบบประเมินความเสี่ยงในการเป็นอาชญากร (Criminal Mind) ซึ่งกรมราชทัณฑ์ ต้องดำเนินการร่างรายละเอียดหลักเกณฑ์ และแนวทางการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังรายบุคคล และการประเมินดังกล่าวต่อไป

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมฯ ได้มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

ผู้แทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข (นายแพทย์พรเพชร ปัญญปิยะกุล) กรรมการตั้งข้อสังเกตถึงปัญหาการระบุตัวตนของผู้ต้องขัง ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับกระบวนการตรวจสอบและรับตัวผู้ต้องขังตามข้อ ๓๕ ดังนั้น ความแม่นยำในการระบุตัวตนตามเลขบัตรประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักจึงเป็นเรื่องสำคัญ ทั้งนี้ ต้องมีความเชื่อมโยงข้อมูลดังกล่าวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการราชทัณฑ์ (รศ.อภิญญา เวชยชัย) แสดงความเห็นเกี่ยวกับการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังตามหมวด ๔ ส่วน ๑ โดยควรพิจารณาถึงวัยและสุขภาพของผู้ต้องขัง เช่น สูงอายุ ป่วย มีปัญหาด้านจิตเวช หรือพิการ นอกจากนี้ กระบวนการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยควรมีการพัฒนาในภาพรวมทั้งในด้านระยะเวลา และเนื้อหาหลักสูตรเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนวิธีคิด สร้างความมั่นใจ และสร้างอาชีพให้ผู้ต้องขัง

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยา (นางวัลลี ธรรมโกสิทธิ์) กล่าวเสริมว่ากรมราชทัณฑ์ได้มีบันทึกข้อตกลงร่วมกับสถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ ในการพัฒนาระบบบริการสุขภาพจิตแก่ผู้ต้องขังผู้ป่วยจิตเวชในเรือนจำ และทัณฑสถานทั่วประเทศ โดยดำเนินการมาแล้วเป็นระยะเวลากว่า ๑ ปี และได้มีการสร้างระบบเชื่อมโยงระหว่างกรมราชทัณฑ์กับระบบสาธารณสุขในจังหวัด

/กรรมการผู้ทรง...

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชน (นายไพฑูรย์ สว่างกมล) ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานตาม ข้อ ๔๗ ในการตรวจสอบจดหมายหรือหนังสือของผู้ต้องขัง โดยกรมราชทัณฑ์อาจเพิ่มประเด็นให้เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจตรวจสอบจดหมายผู้ต้องขัง กรณีมีเหตุอันควรสงสัยในเนื้อหาข้อความในจดหมาย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.อ. ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการให้กรมราชทัณฑ์ไปศึกษาแนวทางและมาตรการในการปฏิบัติเพิ่มเติมเกี่ยวกับการส่งหนังสือหรือจดหมายของผู้ต้องขังถึงปลายทาง โดยอาจจะบูรณาการหน่วยงานหรือองค์กรที่ผู้ต้องขังสามารถส่งไปได้

หมวด ๖ การปฏิบัติกรณีผู้ต้องขังถูกล่วงละเมิดทางเพศ

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายวิชาการ (นายกิตติพัฒน์ เดชะพหล) แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า หมวดนี้เป็นเรื่องใหม่ ออกตามความในมาตรา ๔๗ และมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งมุ่งเน้นไปที่กรณีผู้ต้องขังถูกล่วงละเมิดทางเพศโดยเจ้าพนักงานเรือนจำ

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมฯ ได้มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

ผู้แทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข (นายแพทย์พรเพชร ปัญญาปิยะกุล) กรรมการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเพิ่มรายละเอียดเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศกรณีเพศทางเลือก โดยอาจเพิ่มเติมรายละเอียดและวิธีปฏิบัติกรณีการล่วงละเมิดทางเพศดังกล่าวในหมวดนี้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.อ. ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการร้องเรียนด้วยวาจาของผู้ต้องขังกรณีถูกล่วงละเมิดทางเพศ ว่าต้องมีพยานด้วยหรือไม่ และหากเป็นการเป็นการร้องเรียนเท็จ กรมราชทัณฑ์จะมีกระบวนการที่ตรวจสอบได้หรือไม่

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายวิชาการ (นายกิตติพัฒน์ เดชะพหล) ได้ชี้แจงให้ที่ประชุมทราบว่า ความในหมวดนี้เป็นการรับรองสิทธิของผู้ต้องขังในการร้องเรียนโดยเรื่องจะถูกส่งต่อไปยังพนักงานอัยการ และสำหรับกรณีการถูกล่วงละเมิดทางเพศโดยเพศที่สามนั้น โดยปกติกรมราชทัณฑ์จะย้ายกลุ่มนักโทษเพศที่สามที่กระทำผิดไปคุมขังยังแดน ๑ เรือนจำกลางคลองเปรม

อัยการสูงสุด (นายเข้มชัย ชุตินวงศ์) กรรมการ ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับข้อ ๔๙ วรรค ๒ ซึ่งระบุกรณีเจ้าพนักงานเรือนจำผู้กระทำละเมิดทางเพศผู้ต้องขังโดยตรง โดยความในวรรคนี้สามารถทำให้ครอบคลุมไปถึงกรณีที่เจ้าพนักงานเรือนจำเป็นธุระจัดหาเพื่อไปให้คนอื่นกระทำอนาจารตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๒ และมาตรา ๒๘๓ ได้หรือไม่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการราชทัณฑ์ (รศ.อภิญญา เวชยชัย) ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเพิ่มเติมรายละเอียดกลไกเพื่อช่วยเหลือผู้ต้องขังที่ถูกล่วงละเมิด เช่น การย้ายผู้ต้องขังที่ถูกล่วงละเมิดออกนอกเรือนจำในพื้นที่นั้น

หมวด ๗ รายได้และการจ่ายเงินรางวัล

อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (พ.ต.อ. ณรัชต์ เศวตนันทน์) กรรมการและเลขานุการ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า หมวดนี้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และปลัดกระทรวงยุติธรรม โดยในข้อ ๕๖ ได้ระบุเกี่ยวกับเงินรางวัลที่ผู้ต้องขังจะได้รับตามข้อ ๕๕ ซึ่งในร่างกฎกระทรวงนี้ ผู้ต้องขังจะได้รับเงินรางวัลไม่เกินร้อยละ ๕๐ และให้เจ้าพนักงานเรือนจำผู้ควบคุมหรือฝึกอบรม

/ได้รับ...

ได้รับไม่เกินร้อยละ ๒๐ และจำนวนที่เหลือร้อยละ ๓๐ ให้เป็นทุนหมุนเวียนของเรือนจำ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากปัจจุบันผู้ต้องขังมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนนโยบายกระทรวงในการสนับสนุนเงินเพื่อตั้งต้นชีวิตให้กับผู้ต้องขัง จึงขออนุญาตเสนอที่ประชุมให้แก้ไขสัดส่วนเงินรางวัลดังกล่าว กล่าวคือ ผู้ต้องขังจะได้รับร้อยละ ๗๐ เจ้าพนักงานเรือนจำและเรือนจำ ได้รับส่วนละร้อยละ ๓๐ หรือหากเรือนจำจะมีปัญหาในเรื่องทุนหมุนเวียนก็อาจคิดสัดส่วนเป็น ผู้ต้องขังได้รับร้อยละ ๖๕ เจ้าพนักงานเรือนจำได้รับร้อยละ ๑๕ และเรือนจำได้รับร้อยละ ๒๐ โดยจะขอความเห็นจากทุกฝ่ายในที่ประชุม

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมฯ ได้มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

ปลัดกระทรวงยุติธรรม (ศ.พิเศษวิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ) รองประธานกรรมการ ให้ข้อเสนอแนะว่าการดำเนินการเกี่ยวกับเงินรางวัล อาจพิจารณาแยกเป็นสองส่วน ส่วนแรกคือในกรณีที่เรือนจำลงทุนเอง และจ่ายให้กลุ่มต่างๆ ตามกำไรที่ได้รับ และอีกส่วนหนึ่งคือการที่ภาคเอกชนไปประกอบในบริเวณใกล้เคียงพื้นที่เรือนจำ โดยกระบวนการหลังเป็นการลงทุนโดยเอกชน และจ่ายค่าจ้างให้กับผู้ต้องขัง ซึ่งกรมราชทัณฑ์อาจพิจารณาเพิ่มรายละเอียดและกฎระเบียบในส่วนหลังลงไปในหมวด ๗

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายวิชาการ (นายกิตติพัฒน์ เดชะพหล) ชี้แจงให้ที่ประชุมทราบว่า การลงทุนโดยภาคเอกชน จะสอดคล้องกับความในหมวด ๑๒ ซึ่งระบุเกี่ยวกับผลประโยชน์ตอบแทนที่ผู้ต้องขังจะได้รับจากการทำงานสาธารณะ ซึ่งจะมีสัดส่วนอีกรูปแบบหนึ่ง คือ ผู้ต้องขังได้รับในอัตราร้อยละ ๗๐ และเจ้าพนักงานเรือนจำและเรือนจำ ได้รับส่วนละร้อยละ ๑๕ เหมือนกับกรณีที่ผู้ต้องขังออกไปทำงานที่สถานประกอบการนอกเรือนจำ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.อ. ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการ เห็นด้วยกับอัตราทั้งสองรูปแบบซึ่งอธิบดีกรมราชทัณฑ์เสนอ และตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับเงื่อนไขของการทำงานสาธารณะที่ได้รับเงินและข้อแตกต่างกับการทำงานสาธารณะที่ไม่ได้รับเงิน

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายบริหาร (นายอายุตม์ สินธพพันธุ์) ผู้ช่วยเลขานุการ ได้อธิบายให้ที่ประชุมทราบว่า กรณีการทำงานสาธารณะที่ได้รับเงิน จะเป็นการทำงานสาธารณะที่ได้ตกลงกับกรุงเทพมหานคร หรือหน่วยงานเอกชนที่ทำเรื่องขอความอนุเคราะห์มายังกรมราชทัณฑ์ ส่วนงานที่ไม่ได้รับเงิน คือการทำงานสาธารณะอื่นของผู้ต้องขังในสถานที่ต่าง ๆ นอกเหนือจากโครงการที่ได้รับเงิน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.อ. ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการ เน้นย้ำถึงความสำคัญของกระแสดิจิทัล โดยกรมราชทัณฑ์อาจนำไปปฏิบัติเพื่อประสิทธิภาพที่ดีของหน่วยงาน นอกจากนี้ ยังขอความเห็นเกี่ยวกับสัดส่วนเงินรางวัลที่จะระบุในหมวด ๗

อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (พ.ต.อ.ณรัชต์ เศวตนันทน์) กรรมการและเลขานุการ สอบถามความเห็นผู้บัญชาการเรือนจำเกี่ยวกับสัดส่วนเงินรางวัลในที่ประชุม โดยผู้บัญชาการเรือนจำกลางคลองเปรม และผู้บัญชาการเรือนจำกลางบางขวาง เห็นชอบกับสัดส่วนผู้ต้องขังได้รับในอัตราร้อยละ ๗๐ และเจ้าพนักงานเรือนจำและเรือนจำ ได้รับส่วนละร้อยละ ๑๕

หมวด ๘ เงินทำขวัญ

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายวิชาการ (นายกิตติพัฒน์ เดชะพหล) ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า หมวดนี้เป็นการออกตามความในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ กรณีผู้ต้องขังประสบอุบัติเหตุ หรือเจ็บป่วยจากการทำงาน ซึ่งความในร่างกฎกระทรวงใหม่จะมีการปรับจำนวนเงิน

/เพิ่มขึ้น...

เพิ่มขึ้นให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งกรมราชทัณฑ์จะนำเงินผลพลอยได้จากการฝึกวิชาชีพมาจ่ายให้แก่ผู้ต้องขัง

หมวด ๙ การเลื่อนขั้นนักโทษเด็ดขาด

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายวิชาการ (นายกิตติพัฒน์ เดชะพหล) เรียนให้ที่ประชุมทราบว่า หมวดนี้ได้แก้ไขหลักเกณฑ์สำหรับผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำ โดยจะถูกจัดชั้นเป็นชั้นเลวมาก และมีการเพิ่มระยะเวลาสำหรับการครองชั้นก่อนเข้ารับการประเมินเลื่อนขั้นต่อไป

อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (พ.ต.อ. ณรัชต์ เศวตนันทน์) กรรมการและเลขานุการ กล่าวเสริมว่าหลักการในข้อ ๗๑ เป็นความพยายามของกรมราชทัณฑ์ในการแก้ไขข้อเคลือบแคลงของสังคม โดยระบุให้ผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำและกลับเข้ามาในเรือนจำภายใน ๕ ปี ถูกจัดอยู่ในชั้นเลว และหากกระทำผิดซ้ำเป็นครั้งที่สามหรือมากกว่า ให้จัดอยู่ในชั้นเลวมาก หรือหากเป็นการกระทำผิดในคดีอุกฉกรรจ์ สะเทือนขวัญ ให้จัดอยู่ในชั้นเลวมาก ซึ่งมีผลให้เงื่อนไขการได้รับประโยชน์ของผู้ต้องขังกลุ่มนี้ขยายระยะเวลาออกไป

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมฯ ได้มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิติศาสตร์ (พล.ต.อ. วันชัย ศรีนวลนัต) ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเปลี่ยนชื่อเรียกชั้นของนักโทษเด็ดขาด เช่น “ชั้นเลว” เป็น “ชั้นต้องปรับปรุง” และจาก “ชั้นเลวมาก” เป็น “ชั้นต้องปรับปรุงมาก” เพื่อลดความรุนแรงในการเรียกและคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อผู้ต้องขัง

หมวด ๑๐ การแต่งตั้งผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายวิชาการ (นายกิตติพัฒน์ เดชะพหล) ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า หมวดนี้เป็นไปตามมาตรา ๕๒ (๓) แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยปกติกรมราชทัณฑ์จะแต่งตั้งผู้ต้องขังเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานเรือนจำ ซึ่งผู้ต้องขังที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยเหลือจะได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ กล่าวคือ ได้รับการลดโทษเพิ่มขึ้นหนึ่งปีนอกเหนือจากเกณฑ์ปกติที่ได้รับจากมาตราต่าง ๆ

ผู้แทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข (นายแพทย์พรเพชร ปัญญปิยะกุล) กรรมการเสนอแนะในการแต่งตั้งผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน ในด้านการรักษาพยาบาล เพื่อช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการดูแลสุขภาพผู้ต้องขัง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.อ.อ. ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการให้แก้ไขถ้อยคำให้ชัดเจนเพื่อป้องกันความสับสนระหว่างผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานเรือนจำตามกฎหมายกระทรวงกับผู้ช่วยงานเจ้าพนักงานเรือนจำ ตามข้อ ๙๒ ในหมวดนี้

หมวด ๑๑ การลดวันต้องโทษจำคุก

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายวิชาการ (นายกิตติพัฒน์ เดชะพหล) เรียนให้ที่ประชุมทราบว่า ความในหมวดนี้เป็นไปตามมาตรา ๕๒ (๕) แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยในหมวดนี้ได้อ้างอิงมาจากระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง และการแยกคุมขัง การเลื่อนหรือลดขั้นนักโทษเด็ดขาด การลดวันต้องโทษจำคุกและการพักการลงโทษ พ.ศ. ๒๕๕๙

/ประเด็น...

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมฯ ได้มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

ผู้แทนปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (นายปัญญา กางกรณ์) กรรมการ ตั้งข้อสังเกตถึงอำนาจของคณะกรรมการราชทัณฑ์เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ที่ระบุในหมวดนี้ เพราะในมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ระบุว่าหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดตามหมวดนี้ ให้เป็นไปโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๑๒ งานสาธารณะหรืองานอื่นเพื่อประโยชน์ของทางราชการนอกเรือนจำ

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายวิชาการ (นายกิตติพัฒน์ เดชะพหล) ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า หมวดนี้เป็นไปตาม มาตรา ๕๒ (๖) แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยในปัจจุบัน กรมราชทัณฑ์รับงานสาธารณะอื่นที่ไม่ใช่งบประมาณแผ่นดิน เช่น งานที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนทั่วไป อาทิ การขุดลอกท่อในหมู่บ้านจัดสรร เป็นต้น โดยมีสัดส่วนอัตราเงินรางวัลให้ผู้ต้องขัง ร้อยละ ๗๐ เนื่องจากเป็นงานที่ใช้แรงงานโดยแท้ และเจ้าพนักงานเรือนจำและเรือนจำ ได้รับส่วนละร้อยละ ๑๕

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.อ. ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการ ให้ข้อเสนอแนะกรมราชทัณฑ์ในการทำให้สังคมรับรู้และยอมรับผู้ต้องขัง ด้วยการให้ผู้ต้องขังทำกิจกรรมที่สร้างประโยชน์ให้สาธารณะ ทั้งนี้ ต้องมีการเตรียมกำลังคนให้พร้อมสำหรับการทำกิจกรรมสาธารณะต่าง ๆ

หมวด ๑๓ การพักการลงโทษ

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายวิชาการ (นายกิตติพัฒน์ เดชะพหล) เรียนให้ที่ประชุมทราบว่า ในหมวดนี้ได้อ้างอิงความตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังและการแยกคุมขัง การเลื่อนหรือลดชั้นนักโทษเด็ดขาด การลดวันต้องโทษจำคุกและการพักการลงโทษ พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยหลักการจะมีการพักการลงโทษกรณีปกติ และกรณีมีเหตุพิเศษ ซึ่งเป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ส่วนโครงสร้างคณะกรรมการพักการลงโทษ จะเป็นไปตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมทั้งหมด

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมฯ ได้มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

ปลัดกระทรวงยุติธรรม (ศ.พิเศษวิชาญ ฤทธิชัยสรอรรถ) รองประธานกรรมการ ตั้งข้อสังเกตถึงโครงสร้างคณะกรรมการพักการลงโทษ ว่าต้องมีผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมอยู่ในโครงสร้างด้วยหรือไม่ และในกรณีที่ระบุจิตแพทย์ จากกระทรวงสาธารณสุข อาจพิจารณาเปลี่ยนเป็นผู้แทนจากกระทรวงสาธารณสุข เพื่อครอบคลุมการวินิจฉัยผู้ต้องขังในกรณีต่าง ๆ

ผู้แทนเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม (นายศุภกิจ แยมประชา) กรรมการ เสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัยการพักการลงโทษตามข้อ ๑๐๗ ซึ่งคณะกรรมการราชทัณฑ์อาจพิจารณามีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการแทนที่จะระบุเรื่องการแต่งตั้งในกฎกระทรวง

หมวด ๑๔ การฝึกวิชาชีพในสถานประกอบการนอกเรือนจำ

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายวิชาการ (นายกิตติพัฒน์ เดชะพหล) ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ความในหมวดนี้เป็นไปตามมาตรา ๕๒ (๘) แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ โดยปัจจุบัน

กรมราชทัณฑ์นำผู้ต้องขังไปฝึกวิชาชีพนอกเรือนจำ โดยได้อ้างอิงตามระเบียบที่เกี่ยวข้องไว้ทั้งหมด สำหรับเงินรางวัลตามความในหมวดนี้ จะมีสัดส่วนให้ผู้ต้องขัง ร้อยละ ๗๐ และเจ้าพนักงานเรือนจำและเรือนจำ ได้รับส่วนละร้อยละ ๑๕

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมฯ ได้มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.อ.ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการให้คำแนะนำในข้อ ๑๒๒ (๗) โดยอาจเพิ่มรายละเอียดเกี่ยวกับการทำงานในสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่งเกินเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งมีผลกระทบต่อสุขภาพผู้ต้องขัง นอกจากนี้ ความในข้อ ๑๒๘ กรมราชทัณฑ์อาจเพิ่มเติมการฝึกวิชาชีพในพื้นที่แปลงเกษตรกรรมที่ดำเนินการโดยกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหรือสถาบันการเกษตรอื่นไว้ด้วย

หมวด ๑๕ การศึกษาอบรมนอกเรือนจำ

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายวิชาการ (นายกิตติพัฒน์ เดชะพหุล) ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ความในหมวดนี้เป็นเรื่องใหม่ ซึ่งกรมราชทัณฑ์ในต่างประเทศก็มีการอบรมนอกเรือนจำอย่างกว้างขวาง โดยในหมวดนี้จะระบุคุณสมบัติของนักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับคัดเลือกเพื่อไปศึกษาอบรมนอกเรือนจำ และวิธีการปฏิบัติไว้กว้าง ๆ

หมวด ๑๖ เงื่อนไขที่นักโทษเด็ดขาดซึ่งได้รับการปล่อยตัวก่อนครบกำหนดโทษต้องปฏิบัติ

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายวิชาการ (นายกิตติพัฒน์ เดชะพหุล) เรียนให้ที่ประชุมทราบว่า ความในหมวดนี้จะใช้บังคับกับผู้ต้องขังในกรณีได้รับการลดวันต้องโทษจำคุก และการพักการลงโทษ ซึ่งเงื่อนไขที่ปรากฏในหมวดนี้ เป็นเงื่อนไขดั้งเดิมที่ปฏิบัติอยู่แล้วในอดีต

หมวด ๑๗ การส่งตัวผู้ต้องขังไปรักษาตัวนอกเรือนจำ

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายวิชาการ (นายกิตติพัฒน์ เดชะพหุล) ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ความในหมวดนี้ เป็นไปตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งมีเนื้อหาระบุเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการส่งผู้ต้องขังป่วย หรือที่มีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพจิต หรือเป็นโรคติดต่อออกไปรักษาตัวนอกเรือนจำ ตลอดจนระบุหลักเกณฑ์การปฏิบัติในกรณีผู้ต้องขังต้องพักรักษาตัวที่โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลนอกเรือนจำเป็นเวลานาน

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมฯ ได้มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

ผู้แทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข (นายแพทย์พรเพชร ปัญญปิยะกุล) กรรมการตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการระบุตัวตนผู้ต้องขังชาวไทย ในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า และปัญหาเชิงนโยบายในการดูแลผู้ต้องขังป่วยชาวต่างชาติ ซึ่งต้องหาเจ้าภาพในการตั้งงบประมาณสำหรับการดูแลผู้ต้องขังกลุ่มนี้

นอกจากนี้ ได้ให้คำแนะนำถึงการระบุแนวปฏิบัติและหลักเกณฑ์การใช้ระบบแพทย์ทางไกล (Telemedicine) สำหรับกรณีฉุกเฉินในหมวดดังกล่าว ซึ่งจะช่วยแก้ไขข้อจำกัดในการให้บริการทางแพทย์ เช่น การรักษาผู้ป่วยจิตเวชในเรือนจำ โดยจิตแพทย์ซึ่งมีจำนวนจำกัดและติดภารกิจไม่สามารถเข้าไปตรวจรักษาในเรือนจำได้ตลอดเวลาสามารถ conference กับผู้ต้องขังได้โดยตรง

/รัฐมนตรี...

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.อ. ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการมอบกรมราชทัณฑ์ไปศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการรักษาผู้ต้องขัง และให้กรมราชทัณฑ์ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเส้นทางความก้าวหน้าทางวิชาชีพของบุคลากรทางการแพทย์ของกรมราชทัณฑ์เพื่อรักษาคนกลุ่มนี้ไว้กับกรมราชทัณฑ์

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยา (นางวัลลี ธรรมโกสิทธิ์) กล่าวเสริมว่าทางสถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ ได้มีการใช้ teleconference ไปยังเรือนจำหลายแห่ง โดยได้ทดลองใช้ระบบแพทย์ทางไกล (Telemedicine) กับทางเรือนจำพิเศษธนบุรี ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อทั้งจิตแพทย์ที่ไม่สามารถเข้าไปในเรือนจำได้ตลอด และกรณีผู้ต้องขังโทษสูง

หมวด ๑๘ สิ่งของที่อนุญาตหรือไม่อนุญาตให้เก็บรักษาไว้ในเรือนจำ

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายวิชาการ (นายกิตติพัฒน์ เดชะพหล) ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ความในหมวดนี้ออกตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยจะเป็นหลักการเดิมเหมือนกับพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๙

หมวด ๑๙ การดำเนินการเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัย

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายวิชาการ (นายกิตติพัฒน์ เดชะพหล) เรียนให้ที่ประชุมทราบว่า ความในหมวดนี้เป็นการดำเนินการตามที่กรมราชทัณฑ์ได้เคยปฏิบัติมาอยู่แล้ว โดยกรมราชทัณฑ์ได้ปรับเปลี่ยนวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัย ตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมฯ ได้มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ) กรรมการ ตั้งข้อสังเกตถึงการอุทธรณ์การลงโทษทางวินัยของผู้ต้องขังว่าทางกรมราชทัณฑ์มีระบุไว้ในระเบียบหรือไม่

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายวิชาการ (นายกิตติพัฒน์ เดชะพหล) ได้ชี้แจงให้ที่ประชุมทราบว่า ผู้บัญชาการเรือนจำเป็นผู้มีอำนาจลงโทษทางวินัยผู้ต้องขัง ซึ่งผู้ต้องขังมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งต่อผู้บัญชาการเรือนจำ และหากผู้บัญชาการเรือนจำยืนตามคำสั่ง เรื่องจะถูกส่งไปยังกรมราชทัณฑ์ และหากกรมราชทัณฑ์ยืนตามคำสั่งของเรือนจำ ผู้ต้องขังก็สามารถยื่นเรื่องต่อไปยังศาลปกครอง

ผู้แทนเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม (นายศุภกิจ แยมประชา) กรรมการ ให้ข้อเสนอแนะว่ากรมราชทัณฑ์ควรกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยไว้ในกฎกระทรวงด้วยเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.อ. ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการ มอบให้กรมราชทัณฑ์ชี้แจงข้อแตกต่างระหว่าง สิทธิ และประโยชน์ ที่ปรากฏในกฎกระทรวงให้ชัดเจน

มติที่ประชุม มอบให้กรมราชทัณฑ์เรียบเรียง ทบทวนและแก้ไขร่างกฎกระทรวงใหม่ ตามประเด็นที่ได้รับคำแนะนำจากที่ประชุม แล้วเสนอให้คณะกรรมการราชทัณฑ์พิจารณาเพื่อรับรองร่างกฎกระทรวงในการประชุมคราวหน้า

๓.๒ ร่างระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง พ.ศ.

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายวิชาการ (นายกิตติพัฒน์ เดชะพหล) ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ความในระเบียบนี้ออกตามความในมาตรา ๔๒ ของพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งในระเบียบนี้จะระบุหลักสูตรการพัฒนาพฤตินิสัยของกรมราชทัณฑ์ ประกอบด้วย ๔ หลักสูตร คือ หลักสูตรภาคบังคับ หลักสูตรภาคบังคับตามลักษณะแห่งคดี หลักสูตรภาคบังคับเลือก และหลักสูตรอื่น ๆ ตามที่กรมราชทัณฑ์กำหนด

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมฯ ได้มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

ผู้แทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข (นายแพทย์พรเพชร ปัญญาปิยะกุล) กรรมการให้ข้อเสนอแนะในการเพิ่มหลักสูตรที่มีกระบวนการช่วยปรับอารมณ์หรือพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของผู้ต้องขัง รวมทั้งอาจพิจารณาให้มีกระบวนการแนะแนวการใช้ชีวิตหลังพ้นโทษ เช่น การวางแผนใช้จ่ายเงิน การประกอบอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ภายหลังพ้นโทษ

มติที่ประชุม

เห็นชอบ

๓.๓ ร่างระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยการกำหนดความผิดอาญาที่ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจวินิจฉัยลงโทษฐานผิดวินัย พ.ศ.

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายวิชาการ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ระเบียบนี้ระบุเกี่ยวกับความผิดเล็กน้อยในเรือนจำ โดยจะให้การลงโทษทางวินัยแทนที่จะดำเนินคดีอาญา เพื่อแบ่งเบาภาระกระบวนการยุติธรรม

มติที่ประชุม

เห็นชอบ

ระเบียบวาระที่ ๔

เรื่องอื่นๆ

๔.๑ การป้องกันการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่

อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (พ.ต.อ. ณรงค์ เศรษฐนันท์) กรรมการและเลขานุการ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า กรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินการทางวินัยข้าราชการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ อย่างเข้มงวดกวดขัน โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ถึง ๒๕๖๐ และในห้วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ กรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการ โดยให้ออก ๒๗ ราย ปลดออก ๑ ราย ให้ออก ๔ ราย รวม ๓๒ ราย

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมฯ ได้มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.อ. ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการให้กรมราชทัณฑ์เพิ่มเติมประเด็นมาตรการในการป้องกันการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ เช่น การฝึกอบรม การส่งชุดไปตรตรวจสอบความประพฤติของเจ้าหน้าที่ ตลอดจนการติดตั้งอุปกรณ์ทันสมัย เช่น กล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV)

มติที่ประชุม

รับทราบ

๔.๒ มาตรการเสริมสร้างคนคนดีสู่สังคม

อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (พ.ต.อ. ณรัชต์ เศวตนันทน์) กรรมการและเลขานุการ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ตามที่โจทย์ของกรมราชทัณฑ์ในปัจจุบัน คือ การมีผู้ต้องขังล้นคุก เมื่อคนล้นคุก การแก้ไขฟื้นฟูก็ไม่ได้ประสิทธิผลเท่าที่ควร ประกอบกับการที่ผู้ต้องขังเมื่อพ้นโทษออกไปแล้ว ปีละ ๑๔๐,๐๐๐ คนเศษ ไม่มีงานทำ ส่งผลให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ กลับมาเป็นภาระของเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมอีกครั้ง ดังนั้น ตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและปลัดกระทรวงยุติธรรมที่ให้ติดตามผู้ต้องขังอย่างต่อเนื่อง โดยไม่มีรอยต่อ จึงเป็นผลให้กรมราชทัณฑ์ มีคำสั่งตั้งศูนย์ประสานงานและส่งเสริมการมีงานทำ (CARE : Center for Assistance to Reintegration and Employment) ในเรือนจำและทัณฑสถานทุกแห่ง เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ โดยมีแนวคิดที่ว่า แม้ว่าการราชทัณฑ์จะมีบันทึกข้อตกลงกับหลายหน่วยงานในการช่วยเหลือผู้ต้องขัง เช่น กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน หรือกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แต่ในทางปฏิบัติ ผู้ต้องขังซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ด้อยโอกาส ฐานะยากจน และขาดโอกาสทางการศึกษา อาจไม่มีความคุ้นเคย และไม่มีความรู้ที่จะติดต่อกับหน่วยงานเหล่านี้โดยตรง

ในการนี้ กรมราชทัณฑ์จึงเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขัง ผ่านการจัดตั้งศูนย์ดังกล่าว ณ เรือนจำและทัณฑสถาน ซึ่งมีหน้าที่ส่งเสริมให้ผู้ต้องขังมีงานทำ โดยมีการประสานเครือข่ายให้ความช่วยเหลือและส่งต่อข้อมูลผู้พ้นโทษไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและช่วยเหลือ และทางส่วนกลางกรม ก็มีเบอร์ด่วน และฐานข้อมูล Demand and Supply ซึ่งโฆษณาฝีมือและผลิตภัณฑ์ของผู้ต้องขัง ทั้งในขณะที่อยู่ในเรือนจำ และข้อมูลในขณะที่พ้นโทษไปแล้ว เพื่อสร้างรายได้ให้ผู้พ้นโทษ และลดแนวโน้มการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นโทษ

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมฯ ได้มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.อ. ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการ ได้อธิบายให้ที่ประชุมทราบว่า มาตรการดังกล่าวเป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้ต้องขัง ทั้งในด้านพฤติกรรม และระดับทักษะที่ตรงหรือใกล้เคียงความต้องการของพื้นที่มากที่สุด โดยกรมราชทัณฑ์จะดูแลเรื่องเงินทุน และตลาดที่จะรองรับ และในกรณีของการประกอบอาชีพ ก็จะมีกองทุนให้ โดยจ่ายดอกเบี้ยราคาถูก แต่โจทย์ที่สำคัญคือการทำอะไรให้สังคมยอมรับ ซึ่งจะมีมาตรการมารองรับต่อไป ทั้งนี้ ก็จะขอความเห็นและข้อเสนอแนะคณะกรรมการราชทัณฑ์เกี่ยวกับเรื่องนี้ต่อไป

ผู้แทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข (นายแพทย์พรเพชร ปัญญาปิยะกุล) กรรมการ เห็นด้วยกับการตั้งศูนย์ประสานงานฯ เพราะจะเป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้ต้องขังบางกลุ่มซึ่งมีปัญหา และข้อจำกัดเกี่ยวกับศักยภาพของตนเอง เช่น กลุ่มผู้ต้องขังที่มีปัญหาทางจิตเวช ผู้ต้องขังสูงอายุ ผู้ต้องขังพิการ ฯลฯ

อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (พ.ต.อ. ณรัชต์ เศวตนันทน์) กรรมการและเลขานุการ เรียนให้ที่ประชุมทราบว่า ในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ นายแพทย์ปราเสริฐ ปราสาททองโอสถ ได้มอบเงินให้กรมราชทัณฑ์ จำนวน ๕๐ ล้านบาท เพื่อช่วยเหลือผู้พ้นโทษในการตั้งต้นชีวิตภายหลังพ้นโทษ ซึ่งกรมราชทัณฑ์ได้มอบหมายให้ผู้บัญชาการเรือนจำ คัดเลือกผู้ต้องขังที่มีคุณสมบัติเข้าเกณฑ์การคัดเลือก โดยมอบให้ผู้ต้องขังเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลให้แก่รัชกาลที่ ๙ และรัชกาลที่ ๑๐ และในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๑ นี้ ทางกรมราชทัณฑ์มีนโยบายที่จะมอบอีก ๑๐๐ พุณ โดยจะให้ผู้บัญชาการเรือนจำดูแลและคัดเลือก และให้ประสานกับทางตำรวจและฝ่ายปกครอง กรณีผู้ต้องขังที่มีความเสี่ยงหลังพ้นโทษ

/ผู้แทนปลัด...

ผู้แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย (ศักดิ์ชัย แต่งฮ่อ) กรรมการ เห็นด้วยกับการจัดตั้ง ศูนย์ CARE เพราะผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีความคุ้นเคยกับทางกรมราชทัณฑ์ ซึ่งศูนย์นั้นนอกจากจะส่งเสริมเรื่อง อาชีพ ยังเป็นการช่วยเหลือผู้ต้องขังที่ไม่มีทางไป ให้กลับมาขอคำปรึกษาจากเรือนจำ ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาที่ ตรงประเด็น อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ปัญหาที่ยังมีอยู่คือ การที่สังคมไทยไม่ยอมรับผู้พ้นโทษ

มติที่ประชุม รับทราบ

๔.๓ การประชาสัมพันธ์

อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (พ.ต.อ. ณรัชต์ เศวตนันทน์) กรรมการและเลขานุการ แจ้ง ให้ที่ประชุมทราบว่า จากการที่กรมราชทัณฑ์ถูกมองว่าเป็นแดนสนธยา กรมราชทัณฑ์จึงพยายามเปิดให้คนเข้า มาสัมผัส และรับรู้ปัญหาในการดำเนินงานราชทัณฑ์ ตามแนวนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

มติที่ประชุม รับทราบ

๔.๔ ประเด็นอื่นๆ

ที่ประชุมฯ ได้กล่าวถึงประเด็นอื่น ๆ ดังนี้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.อ.อ. ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการ ให้กรมราชทัณฑ์นำเสนอวาระเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการตามพระราชดำริต่าง ๆ ที่กรมดำเนินการ ต่อที่ประชุมในคราวหน้า เพื่อขอรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อเสริมเครือข่ายเกี่ยวกับงานเหล่านี้

ผู้แทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข (นายแพทย์พรเพชร ปัญญปิยะกุล) กรรมการ มี ข้อเสนอให้แก้ไขการปรับปรุงโครงสร้างเรือนจำที่มีอายุมากกว่า ๕๐ ปี โดยกระทรวงยุติธรรมและกรม ราชทัณฑ์อาจวางแผนระยะเวลา ๑๐ ปี โดยหาทางปรับปรุงหรือสร้างเรือนจำใหม่ให้เข้ากับเงื่อนไขเรื่อง สิทธิมนุษยชน และเพื่อรองรับภารกิจใหม่ ๆ ของกรมราชทัณฑ์ ซึ่งเรื่องนี้จะเป็เครื่องมือใหม่ที่จะช่วยเพิ่ม ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในภาวะผู้ต้องขังล้นเรือนจำและประเด็นเรื่องสิทธิมนุษยชน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.อ.อ. ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการ เน้นย้ำความสำคัญในการปรับปรุงให้เรือนจำมีสภาพที่ดีขึ้นตามหลักสากล โดยอาจแลกเปลี่ยน หาพื้นที่ใหม่ หรือขอหน่วยงานที่มี เพื่อสร้างขึ้นใหม่ในระยะเวลา ๑๐ ปี โดยอาจเสนอเรื่องนี้ต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป ในอนาคต ซึ่งจะรับเรื่องนี้ไว้เพื่อไปศึกษาต่อ

ผู้แทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (พล.ต.อ.กวี สุภานันท์) กรรมการ กล่าวชื่นชม การปฏิบัติงานของอธิบดีกรมราชทัณฑ์ และบุคลากรของกรมราชทัณฑ์ ที่ได้ส่งเสริมทั้งในเรื่องอาชีพ สิทธิมนุษยชน ตลอดจนให้โอกาสผู้ต้องขังภายหลังพ้นโทษ เพื่อให้สังคมยอมรับ

มติที่ประชุม รับทราบ และมอบให้กรมราชทัณฑ์ดำเนินการส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

เลิกประชุม เวลา ๑๒.๐๐ นาฬิกา

(นายณรงค์รัฐ โธณินสุทธิพันธ์)
นักทัณฑวิทยาปฏิบัติการ
ผู้จัดรายงานการประชุม

(นายเกษมศานต์ บุญญจินดา นิลวงศ์)
ผู้อำนวยการกองแผนงาน
ผู้ตรวจรายงานการประชุม